

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Ottende Afdeling)

17. maj 2023*

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerbeskyttelse – direktiv 2011/83/EU – artikel 14, stk. 4, litra a), nr. i), og artikel 14, stk. 5 – fortrydelsesret vedrørende aftaler indgået uden for fast forretningssted – den pågældende erhvervsdrivendes oplysningsforpligtelser – den erhvervsdrivendes undladelse af at informere forbrugeren – forbrugers forpligtelser i tilfælde af fortrydelsesrettens udnyttelse – fortrydelse efter opfyldelse af aftalen – følger«

I sag C-97/22,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Landgericht Essen (den regionale ret i første instans i Essen, Tyskland) ved afgørelse af 27. december 2021, indgået til Domstolen den 10. februar 2022, i sagen,

DC

mod

HJ

har

DOMSTOLEN (Ottende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Safjan, og dommerne N. Piçarra (refererende dommer) og N. Jääskinen,

generaladvokat: G. Pitruzzella

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- DC ved Rechtsanwalt M. Höffken,
- Europa-Kommissionen ved B.-R. Killmann og I. Rubene, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel forelæggelse vedrører fortolkningen af artikel 14, stk. 5, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF (EUT 2011, L 304, s. 64).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem DC og HJ vedrørende betaling for en tjenesteydelse, der blev leveret til HJ til opfyldelse af en aftale indgået uden for fast forretningssted af en virksomhed, der har overdraget alle rettigheder, der følger af denne aftale, til DC.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Følgende fremgår af 4., 5., 7., 21. og 57. betragtning til direktiv 2011/83:
 - »(4) [...] For at kunne fremme et reelt indre marked for forbrugerne og sikre den rette balance mellem et højt forbrugerbeskyttelsesniveau og virksomhedernes konkurrenceevne [...] er det [...] nødvendigt at harmonisere visse aspekter af lovgivningen om forbrugeraftaler om fjernsalg og forbrugeraftaler indgået uden for fast forretningssted.
 - (5) [...] [F]uld harmonisering af visse aspekter af forbrugeroplysning og fortrydelsesret i forbindelse med aftaler om fjernsalg og aftaler indgået uden for fast forretningssted [vil] bidrage til et højt forbrugerbeskyttelsesniveau og til at sikre, at det indre marked for erhvervsdrivende og forbrugere fungerer bedre.
- [...]
- (7) Fuld harmonisering af visse nøglespekter af lovgivningen bør give både forbrugerne og de erhvervsdrivende væsentligt større retssikkerhed. [...]
- [...]
- (21) Aftaler indgået uden for fast forretningssted bør defineres som aftaler indgået med den erhvervsdrivendes og forbrugerens samtidige fysiske tilstedeværelse på et sted, der ikke er den erhvervsdrivendes faste forretningssted, f.eks. i forbrugerens hjem eller på forbrugerens arbejdsplads. I en kontekst uden for fast forretningssted kan forbrugeren komme under potentielt psykisk pres eller blive udsat for et overraskelsesmoment, uanset om forbrugeren har anmodet om den erhvervsdrivendes besøg eller ej. [...]

[...]

(57) Det er nødvendigt, at medlemsstaterne fastsætter regler for, hvilke sanktioner der skal anvendes ved overtrædelse af dette direktiv, og sikrer, at de iværksættes. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsernes grovhed og have afskrækkende virkning.«

4 Direktivets artikel 1 med overskriften »Genstand« bestemmer:

»Formålet med dette direktiv er ved at opnå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau at bidrage til et velfungerende indre marked gennem indbyrdes tilnærmelse af visse aspekter af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om aftaler indgået mellem forbrugere og erhvervsdrivende.«

5 Nævnte direktivs artikel 2 indeholder i nr. 1), 2), 6) og 8) følgende definitioner:

»1) »forbruger«: enhver fysisk person, der i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler ikke handler som led i sit erhverv

2) »erhvervsdrivende«: enhver fysisk person eller enhver juridisk person, uanset om der er tale om offentligt eller privat ejerskab, der handler, herunder via en anden person, der optræder i dennes navn eller på dennes vegne, som led i sit erhverv i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler

[...]

6) »tjenesteydelsesaftale«: enhver aftale, dog ikke en købsaftale, i henhold til hvilken den erhvervsdrivende leverer eller påtager sig at levere en tjenesteydelse til forbrugeren, og forbrugeren betaler eller påtager sig at betale prisen herfor

[...]

8) »aftale indgået uden for fast forretningssted«: enhver aftale mellem den erhvervsdrivende og forbrugeren

a) indgået med den erhvervsdrivendes og forbrugeren samtidige fysiske tilstedeværelse på et sted, der ikke er den erhvervsdrivendes faste forretningssted

[...]«

6 Samme direktivs artikel 4 med overskriften »Harmoniseringsniveau« har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne må ikke i national ret opretholde eller indføre bestemmelser, der fraviger dem, der er fastsat i dette direktiv, herunder strengere eller lempeligere bestemmelser, for at sikre et andet forbrugerbeskyttelsesniveau, medmindre andet er fastsat i dette direktiv.«

7 Artikel 6 i direktiv 2011/83, der har overskriften »Oplysningskrav for aftaler om fjernsalg og aftaler indgået uden for fast forretningssted«, foreskriver følgende i stk. 1:

»Inden forbrugeren bindes af en aftale om fjernsalg eller en aftale indgået uden for fast forretningssted eller et tilsvarende tilbud, giver den erhvervsdrivende på en klar og forståelig måde forbrugeren følgende oplysninger:

[...]

h) i tilfælde af eventuel fortrydelsesret, betingelser, tidsfrist og procedurer for at gøre nævnte ret gældende, jf. artikel 11, stk. 1, samt den standardfortrydelsesformular, der findes i bilag I(B)

[...]

j) at forbrugeren, såfremt vedkommende gør sin fortrydelsesret gældende efter i overensstemmelse med artikel 7, stk. 3, eller artikel 8, stk. 8, at have fremsat en anmodning, er ansvarlig for at betale den erhvervsdrivende for rimelige omkostninger i henhold til artikel 14, stk. 3

[...]«

8 Direktivets artikel 9 med overskriften »Fortrydelsesret« bestemmer følgende i stk. 1:

»Medmindre undtagelserne i artikel 16 finder anvendelse, har forbrugeren en frist på 14 dage til at fortryde en aftale om fjernsalg eller en aftale indgået uden for fast forretningssted uden angivelse af årsag og uden at pådrage sig andre omkostninger end dem, der er fastsat i artikel 13, stk. 2, og artikel 14.«

9 Nævnte direktivs artikel 10 med overskriften »Manglende oplysning om fortrydelsesretten« bestemmer følgende i stk. 1:

»I det tilfælde hvor den erhvervsdrivende, i strid med artikel 6, stk. 1, litra h), ikke har oplyst forbrugeren om fortrydelsesretten, udløber fortrydelsesfristen 12 måneder efter udløbet af den oprindelige fortrydelsesfrist, som fastsat i overensstemmelse med artikel 9, stk. 2.«

10 Samme direktivs artikel 14 med overskriften »Forbrugers forpligtelser i tilfælde af udøvelse af fortrydelsesretten« bestemmer følgende i stk. 3-5:

»3. Udøver en forbruger sin fortrydelsesret efter at have fremsat en anmodning herom i overensstemmelse med artikel 7, stk. 3, eller artikel 8, stk. 8, betaler forbrugeren den erhvervsdrivende et beløb, der står i et rimeligt forhold til det leverede indtil det tidspunkt, hvor forbrugeren har underrettet den erhvervsdrivende om sin udøvelse af fortrydelsesretten, sammenlignet med fuld opfyldelse af aftalen. [...]

4. Forbrugeren hæfter ikke for:

a) udførelse af tjenesteydelser [...] helt eller delvist, inden fortrydelsesfristen udløber, såfremt:
i) den erhvervsdrivende har undladt at give oplysninger i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, litra h) eller j) [...]

[...]

5. Forbrugeren pådrager sig intet ansvar ved at gøre brug af fortrydelsesretten, ud over hvad der fremgår af artikel 13, stk. 2, og i nærværende artikel.«

Tysk ret

- 11 § 357 i Bürgerliches Gesetzbuch (borgerlig lovbog) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »BGB«), med overskriften »Retsvirkninger af fortrydelse af aftaler, der er indgået uden for fast forretningssted og ved fjernsalg med undtagelse af aftaler om finansielle tjenesteydelser«, bestemmer følgende i stk. 8:

»Hvis forbrugeren fortryder en aftale om levering af tjenesteydelser [...], skal forbrugeren betale erstatning for værdien af den leverede ydelse indtil fortrydelsesfristens udløb, når forbrugeren udtrykkeligt har krævet af den erhvervsdrivende, at den erhvervsdrivende påbegynder leveringen, inden fortrydelsesfristen udløber. Den ret, der følger af første punktum, foreligger kun, såfremt den erhvervsdrivende i overensstemmelse med § 246a i [Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (lov om ikrafttræden af den borgerlige lovbog, herefter »EGBGB«)] af 21. september 1994 (BGBl. 1994 I, s. 2494, og berigtiget i BGBl. 1997 I, s. 1061), i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen] har oplyst forbrugeren herom. [...]«

- 12 EGBGB's § 246a med overskriften »Oplysningskrav for aftaler indgået uden for fast forretningssted og aftaler om fjernsalg med undtagelse af aftaler om finansielle tjenesteydelser« foreskriver følgende i stk. 1, med overskriften »Oplysningskrav«, afsnit 2, første punktum, nr. 1 og 3:

»Såfremt forbrugeren har fortrydelsesret [...], skal den pågældende erhvervsdrivende give forbrugeren oplysninger:

1. om de betingelser, frister og fremgangsmåder, der skal følges i forbindelse med udøvelse af fortrydelsesretten i henhold til BGB's § 355, stk. 1, samt om standardfortrydelsesformularen i bilag 2

[...]

3. om, at forbrugeren ved en aftale om levering af tjenesteydelser [...] i henhold til BGB's § 357, stk. 8, skal betale et rimeligt gebyr for den levering, som den erhvervsdrivende har foretaget, såfremt forbrugeren gør brug af fortrydelsesretten, efter at forbrugeren på den erhvervsdrivendes opfordring udtrykkeligt har bedt den erhvervsdrivende om at påbegynde leveringen inden fortrydelsesfristens udløb.«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 13 Den 6. oktober 2020 indgik HJ en mundtlig aftale med en virksomhed om renovering af elektroinstallationerne i sit hus, uden at denne virksomhed oplyste ham om hans fortrydelsesret i overensstemmelse med EGBGB's § 246a i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen.
- 14 Efter at have opfyldt denne aftale fremlagde virksomheden den 21. december 2020 den tilhørende faktura for HJ, hvilken HJ ikke betalte.

- 15 Den 15. marts 2021 overdrog samme virksomhed alle de rettigheder, der fulgte af aftalen, til DC.
- 16 Efter at HJ den 17. marts 2021 havde givet meddelelse om fortrydelsen af samme aftale, anlagde DC sag ved den forelæggende ret, Landgericht Essen (den regionale ret i første instans i Essen, Tyskland), med påstand om betaling for den til HJ leverede tjenesteydelse. DC har gjort gældende, at den overdragende virksomhed på trods af HJ's fortrydelse har ret til denne betaling, selv om betingelserne herfor i BGB's § 357, stk. 8, ikke er opfyldt. Udelukkelsen af en sådan ret på grund af en tilsidesættelse af den oplysningspligt, der påhviler den pågældende erhvervsdrivende, udgør en »uforholdsmæssig sanktion« i strid med 57. betragtning til direktiv 2011/83.
- 17 HJ har gjort gældende, at idet den overdragende virksomhed undlod at oplyse ham om hans fortrydelsesret, har DC ingen ret til betaling af prisen for den tjenesteydelse, der blev leveret til opfyldelse af den i hovedsagen omhandlede aftale.
- 18 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at løsningen af tvisten i hovedsagen afhænger af fortolkningen af artikel 14, stk. 5, i direktiv 2011/83. Den har medgivet, at en forbruger i henhold til de bestemmelser i BGB, der blev vedtaget til gennemførelse af dette direktiv, ikke hæfter for udgifter til tjenesteydelser, som er udført, inden fortrydelsesfristen udløber, når den pågældende erhvervsdrivende har undladt at informere forbrugeren om dennes fortrydelsesret.
- 19 Den forelæggende ret er imidlertid i tvivl om, hvorvidt denne artikel 14, stk. 5, udelukker enhver ret for denne erhvervsdrivende til en »udlignende godtgørelse«, herunder i det tilfælde, hvor den nævnte forbruger først har udøvet sin fortrydelsesret efter opfyldelsen af en aftale indgået uden for fast forretningssted og således har opnået en merværdi, i strid med princippet om forbud mod uberettiget berigelse, som Domstolen har anerkendt som et almindeligt EU-retligt princip.
- 20 På denne baggrund har Landgericht Essen (den regionale ret i første instans i Essen) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 14, stk. 5, i [direktiv 2011/83] fortolkes således, at bestemmelsen i tilfælde af, at ordregiveren i en byggekontrakt først fortryder sin viljeserklæring om at indgå en byggekontrakt, som er indgået uden for fast forretningssted, efter at den erhvervsdrivende har foretaget (hele) sin levering, også udelukker ethvert krav om erstatning eller compensation til den erhvervsdrivende, når erstatningsbetingelserne i henhold til bestemmelserne om retsvirkningerne af udøvelsen af en fortrydelsesret ganske vist ikke er opfyldt, men ordregiveren i kraft af den erhvervsdrivendes byggeydelse har fået en formuegevinst, dvs. er blevet beriget?«

Om det præjudicielle spørgsmål

- 21 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 14, stk. 5, i direktiv 2011/83 skal fortolkes således, at bestemmelsen fritager en forbruger for enhver forpligtelse til at betale for ydelser leveret i henhold til en aftale indgået uden for fast forretningssted, når den pågældende erhvervsdrivende ikke har givet forbrugeren de oplysninger, der er omhandlet i dette direktivs artikel 14, stk. 4, litra a), nr. i), og forbrugeren har udøvet sin fortrydelsesret efter opfyldelsen af denne aftale.

- 22 Det skal indledningsvis bemærkes, at den forelæggende ret ved skrivelse af 29. september 2022, indgået til Domstolen den 13. oktober 2022, efter at have fået kendskab til den tvivl, der er rejst i Kommissionens skriftlige indlæg vedrørende karakteren af den i hovedsagen omhandlede aftale indgået uden for fast forretningssted, har præciseret, at den nævnte aftale skal kvalificeres som en »tjenesteydelsesaftale« som omhandlet i artikel 2, nr. 6), i direktiv 2011/83.
- 23 Efter denne præcisering skal det bemærkes, at det følger af artikel 14, stk. 5, i direktiv 2011/83, at en forbruger, der gør brug af sin fortrydelsesret i forbindelse med en »aftale indgået uden for fast forretningssted« som omhandlet i dette direktivs artikel 2, nr. 8), sammenholdt med nr. 1) og 2), i denne artikel 2, ikke pådrager sig noget ansvar herfor, medmindre andet er fastsat i nævnte direktivs artikel 13, stk. 2, og artikel 14.
- 24 Blandt disse sidstnævnte bestemmelser findes artikel 14, stk. 3, i direktiv 2011/83, hvorefter en forbruger, der udøver sin fortrydelsesret efter at have anmodet den pågældende erhvervsdrivende om at opfylde en aftale indgået uden for fast forretningssted inden udløbet af den fortrydelsesfrist på 14 dage, der er fastsat i dette direktivs artikel 9, skal betale denne erhvervsdrivende et beløb, der beregnes på grundlag af den samlede pris, der er fastsat i aftalen, og som står i et rimeligt forhold til det leverede indtil det tidspunkt, hvor forbrugeren har underrettet den erhvervsdrivende om sin udøvelse af fortrydelsesretten, sammenlignet med fuld opfyldelse af aftalen.
- 25 Denne artikel 14, stk. 3, skal imidlertid sammenholdes med artikel 14, stk. 4, litra a), nr. 1), i direktiv 2011/83. Det følger heraf, at hvis den pågældende erhvervsdrivende har undladt at give en forbruger de oplysninger, der er omhandlet i dette direktivs artikel 6, stk. 1, litra h) eller j), om dels betingelserne, tidsfristen og procedurerne for at gøre fortrydelsesretten gældende, dels forpligtelsen til at betale det i nævnte artikel 14, stk. 3, omhandlede beløb, hæfter forbrugeren ikke for udgifter til tjenesteydelser, som helt eller delvist er blevet udført for vedkommende, inden fortrydelsesfristen udløber. Desuden medfører undladelsen af at give de oplysninger, der er omhandlet i denne artikel 6, stk. 1, litra h), i overensstemmelse med nævnte direktivs artikel 10, stk. 1, en forlængelse af fristen på 12 måneder efter udløbet af den oprindelige fortrydelsesfrist regnet fra udløbet af sidstnævnte frist.
- 26 Den fortrydelsesret, der er nævnt i artikel 14, stk. 5, i direktiv 2011/83, har til formål at beskytte forbrugeren i den særlige sammenhæng, hvor der er indgået en aftale uden for fast forretningssted, hvor denne forbruger, således som det fremgår af 21. betragtning til dette direktiv, kan komme under potentielt psykisk pres eller blive udsat for et overraskelsesmoment, uanset om forbrugeren har anmodet om den erhvervsdrivendes besøg eller ej. Derfor er de oplysninger, som afgives inden aftalens indgåelse, af afgørende betydning for den nævnte forbruger og gør det muligt for denne på oplyst vis at træffe beslutningen om at indgå eller ikke at indgå aftalen (jf. analogt dom af 23.1.2019, Walbusch Walter Busch, C-430/17, EU:C:2019:47, præmis 45 og 46).
- 27 Det følger heraf, at i det tilfælde, hvor den pågældende erhvervsdrivende inden indgåelsen af en aftale uden for fast forretningssted som omhandlet i artikel 2, nr. 8), i direktiv 2011/83 undlader at give en forbruger de oplysninger, der er omhandlet i dette direktivs artikel 6, stk. 1, litra h) eller j), og hvor denne forbruger udøver sin fortrydelsesret, fritager det nævnte direktivs artikel 14, stk. 4, litra a), nr. i), sammenholdt med stk. 5, den nævnte forbruger for enhver forpligtelse til at betale denne erhvervsdrivende prisen for den tjenesteydelse, som denne har leveret, inden fortrydelsesfristen udløber.

- 28 Den forelæggende ret er imidlertid i tvivl om, hvorvidt den værditilvækst, som forbrugeren således opnår, er i strid med princippet om forbud mod uberettiget berigelse.
- 29 Det skal i denne henseende bemærkes, at direktiv 2011/83 – i henhold til direktivets artikel 1 – har til formål at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, således som dette er fastsat i artikel 169 TEUF og artikel 38 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (jf. i denne retning dom af 10.7.2019, Amazon EU, C-649/17, EU:C:2019:576, præmis 39).
- 30 Med henblik på at nå dette mål fastsætter dette direktiv, således som det fremgår af fjerde, femte og syvende betragtning hertil, en fuld harmonisering af visse nøgleaspekter ved aftaler indgået mellem erhvervsdrivende og forbrugere (dom af 13.9.2018, Starman, C-332/17, EU:C:2018:721, præmis 27). I denne sammenhæng pålægger det nævnte direktivs artikel 4 medlemsstaterne at undlade i deres nationale ret at opretholde eller indføre bestemmelser, der fraviger det i direktivet fastsatte forbrugerbeskyttelsesniveau, medmindre andet er fastsat i direktivet.
- 31 Det formål, der er fastsat i direktiv 2011/83, ville imidlertid blive bragt i fare, hvis dette direktivs artikel 14, stk. 5, skulle fortolkes således, at bestemmelsen gør det muligt at undlade at anvende de klare bestemmelser i nævnte direktivs artikel 9, stk. 1, og artikel 14, stk. 4, litra a), nr. i), således at en forbruger, efter at vedkommende har gjort brug af sin fortrydelsesret i forbindelse med en tjenesteydelsesaftale indgået uden for fast forretningssted, kan pådrage sig omkostninger, der ikke udtrykkeligt er fastsat i samme direktiv.
- 32 Denne løsning er i overensstemmelse med den grundlæggende betydning, som direktiv 2011/83 tillægger de oplysninger forud for aftaleindgåelsen vedrørende fortrydelsesretten i forbindelse med aftaler indgået uden for fast forretningssted, der er nævnt i denne doms præmis 26. Når den pågældende erhvervsdrivende har undladt at give forbrugeren disse oplysninger, må denne erhvervsdrivende således hæfte for de omkostninger, som den pågældende har afholdt i forbindelse med opfyldelsen af den tjenesteydelsesaftale, der er indgået uden for fast forretningssted, inden udløbet af den fortrydelsesfrist, som forbrugeren har i henhold til dette direktivs artikel 9, stk. 1. Under disse omstændigheder kan DC's påberåbelse af det i 57. betragtning til direktivet anførte princip om sanktioners forholdsmæssighed med henblik på undgå sådanne omkostninger ikke tiltrædes.
- 33 Endelig berører disse konstateringer ikke den mulighed, som DC eventuelt har i henhold til national ret, for så vidt som sidstnævnte ikke kan holdes ansvarlig for undladelsen af at oplyse HJ om dennes fortrydelsesret i forbindelse med aftalen indgået uden for fast forretningssted, for at anlægge et regressøgsmaal mod den erhvervsdrivende, som har overdraget alle de rettigheder, der fulgte af aftalen, til DC under sådanne omstændigheder (jf. analogt dom af 17.10.2019, Comida paralela 12, C-579/18, EU:C:2019:875, præmis 44).
- 34 Henset til ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 14, stk. 4, litra a), nr. i), og artikel 14, stk. 5, i direktiv 2011/83 skal fortolkes således, at bestemmelsen fritager en forbruger for enhver forpligtelse til at betale for de ydelser leveret i henhold til en aftale indgået uden for fast forretningssted, når den pågældende erhvervsdrivende ikke har givet forbrugeren de oplysninger, der er omhandlet i denne artikel 14, stk. 4, litra a), nr. i), og denne forbruger har udøvet sin fortrydelsesret efter opfyldelsen af aftalen.

Sagsomkostninger

- 35 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Ottende Afdeling) for ret:

Artikel 14, stk. 4, litra a), nr. i), og artikel 14, stk. 5, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF

skal fortolkes således, at

bestemmelsen fritager en forbruger for enhver forpligtelse til at betale for ydelser leveret i henhold til en aftale indgået uden for fast forretningssted, når den pågældende erhvervsdrivende ikke har givet forbrugeren de oplysninger, der er omhandlet i denne artikel 14, stk. 4, litra a), nr. i), og denne forbruger har udøvet sin fortrydelsesret efter opfyldelsen af aftalen.

Underskrifter